

KERNBOODSCHAP VGS¹ en VBSO² Tweede Kamerverkiezingen 2021

Christelijk-reformatorisch onderwijs: goed voor iedereen

Waarom?

- Veel aandacht voor identiteits- en persoonsvorming: het geeft kinderen heldere, consistente waarden en normen mee, gebaseerd op de Bijbel. Die zijn heilzaam voor iedereen.
- Juist omdat onze leerlingen leren wie ze zijn en waar ze voor staan, weten zij zich prima te verhouden tot anderen in een pluriforme maatschappij. Zo dragen ze bij aan sociale cohesie.
- Leerlingen op onze scholen krijgen gemeenschapszin mee: je bent niet alleen en niet voor jezelf op de wereld. Ze leren als christen zelfstandig en actief verantwoordelijkheid te dragen voor de belangen van de gemeenschap in en buiten de school.
 - Na hun schoolloopbaan zijn ze bovengemiddeld vaak actief als vrijwilliger.
 - Op de arbeidsmarkt zijn ze breed inzetbaar. Werkgevers waarderen hun betrouwbaarheid, integriteit en werkhouding.
- Onze scholen halen een hoog rendement uit het geïnvesteerde belastinggeld: het reformatorische Hoornbeeck College is al 11 keer achtereen uitgeroepen tot beste roc.
- Al onze VO-scholen zijn brede scholengemeenschappen: dat stimuleert kansengelijkheid.
- Al onze PO- en VO-scholen gaan segregatie tegen: ze staan open voor mensen uit alle lagen van de samenleving: hoog- en laagopgeleid, rijk en arm et cetera.

En daarom...

...geven we u als verkiezingsprogramma commissie mee: Koester en waarborg de onderwijsvrijheid zoals we die sinds 1917 kennen. Geef, binnen dat kader, de onderwijssector vrijheid: vertrouw op de kracht van professionals, geef hen de ruimte om hun werk te doen, inhoudelijk en qua aanpak.

- Geef scholen vrijheid om hun godsdienstige, morele en ethische opvattingen voluit te laten doorwerken in het onderwijs, ook als die niet stroken met mainstreamopvattingen (mits niet strijdig met de rechtstaat).
- Geef scholen vrijheid om aan alle drie de functies van onderwijs aandacht te geven: aan kwalificatie, socialisatie, maar zeker ook aan subjectificatie.
- Geef scholen vrijheid bij het inrichten van hun programma; curriculumontwikkeling leidt tot een overzichtelijk set helder geformuleerde, globale kerndoelen en eindtermen, niet tot een sturend onderwijsprogramma.
- Geef scholen vrijheid om zélf hun verantwoordelijkheid te nemen bij het mee helpen oplossen van maatschappelijke opgaven: dat ze met publiek geld worden bekostigd, maakt van scholen nog geen beleidsinstrumenten van de overheid; leg maatschappelijke problemen niet zomaar en zonder meer op het bordje van het onderwijs.
- Geef scholen vrijheid om school te blijven: scholen krijgen een steeds grotere rol in opvoeding en zorgverlening. Daar zijn ze niet in eerste instantie voor opgericht.
 - Versterk gezinnen, zodat daar de primaire opvoeding van kinderen in een veilige setting kan plaatsvinden.
 - Kijk, als het over socialisatie gaat, niet alleen naar het onderwijs, maar ook naar andere maatschappelijke verbanden, zoals kerken, clubs en verenigingen.
- Geef kleine scholen (bijv. de laatste van een richting) vrijheid en middelen om de belangrijke functie die ze hebben in de gemeenschap te kunnen blijven vervullen.

¹ De Vereniging voor Gereformeerd Schoolonderwijs [VGS](#) behartigt de belangen van 184 christelijk-reformatorische scholen in PO, VO, MBO en HBO en van 3 schippersinternaten, met samen een kleine 70.000 leerlingen en studenten.

² De Vereniging tot bevordering van schoolonderwijs op gereformeerde grondslag ([VBSO](#)) ondersteunt haar leden onder meer via voorlichting en advisering over wettelijke voorschriften en becommentarieert wetsvoorstellen en beleidsnotities. De VBSO vertegenwoordigt 28 scholen.

[UITWERKING]

2021 is voor de VGS in meerdere opzichten bijzonder. Uiteraard vanwege de Tweede Kamerverkiezingen. Maar ook omdat wij dan stil hopen te staan bij ons 100-jarig bestaan. Bijna een eeuw vragen we al ruimte voor onderwijs op Bijbelse grondslag. Niet voor onze eigen achterban alleen of in de eerste plaats, maar voor iedereen. Onze diepste overtuiging is dat christelijk-reformatorisch onderwijs goed is voor álle Nederlanders. Op onze scholen staat het (leren) kennen van God centraal. Hem dienen en leven naar Zijn geboden is heilzaam voor alle mensen en pakt positief uit voor onze medemens. Bijna een eeuw ook staan we op de bres voor de vrijheid van onderwijs. Binnen dat kader immers krijgt het christelijk-reformatorisch onderwijs gestalte.

'De' Nederlander bestaat niet, zei prinses Máxima in 2007. Daarmee illustreerde ze de pluriformiteit van ons land. Tegelijkertijd vinden veel Nederlanders dezelfde dingen belangrijk en typisch voor ons land, zocht het SCP uit in 2019³. Onze taal in de eerste plaats. Meteen daarna: vrijheid. Iets verder in de rij: vrijheid van meningsuiting.

Die vrijheidsdrang is in 1917 doorvertaald in vrijheid van onderwijs, met gelijke bekostiging voor openbare en bijzondere scholen. Al meer dan een eeuw plukken opeenvolgende generaties daar de vruchten van. Al bijna een eeuw helpt VGS scholen die vrijheid te benutten om onderwijs te bieden dat aansluit bij de godsdienstige overtuiging van de ouders van hun leerlingen – de VBSO doet dat al bijna een halve eeuw. Dat die vrijheid niet alleen door reformatorische ouders, maar breed wordt gewaardeerd, bleek in 2016 ondubbelzinnig uit een onderzoek door TNS NIPO in opdracht van Verus en VGS. En ook anno 2020 sturen verreweg de meeste ouders hun kinderen naar een bijzondere school. Lang leve dus de vrijheid van onderwijs, ook na 2021.

Onze samenleving is nu misschien wel diverser dan ooit. Het huidige kabinet zag daarin des te meer reden om alle ruimte te blijven bieden aan iedereen om onderwijs te geven vanuit hun specifieke identiteit en/of pedagogische eigenheid.⁴

Maar zet dat de sociale cohesie niet onder druk? Integendeel: juist als kinderen opgroeien in een veilige setting die qua religieuze of levensbeschouwelijke en opvoedkundige ideeën aansluit bij de thuissituatie, zullen ze zich ontwikkelen tot stabiele burgers die in staat zijn om te participeren in de samenleving en die er klaar voor zijn om ander(sdenkend)en te ontmoeten en met hen samen te werken.

Binnen deze context bevelen wij het reformatorisch onderwijs van harte aan. Dat is uniek, omdat:

- Het voorziet in de onderwijsbehoefte van een specifieke doelgroep in onze samenleving voor wie hun godsdienstige identiteit van groot belang is. Het onderwijs op onze scholen sluit aan bij de opvoeding van reformatorische ouders. Dit schept voor de kinderen een veilig klimaat om zich voor te bereiden op hun naschoolse leven. Dagelijks maken rond de 70.000 studenten en leerlingen gebruik van ons onderwijs.
- Persoonsvorming, waarvan burgerschapsvorming een onderdeel is, op onze scholen vanouds hoog aangeschreven staat en als één van de kerntaken wordt gezien.
- De ouderbetrokkenheid bovengemiddeld groot is. Dit draagt bij aan een stabiele en veilig pedagogische setting.
- We vanuit onze christelijke identiteit oog hebben voor kwetsbare en zwakkere leerlingen. Dankzij de goede zorg op onze scholen en de korte lijntjes met de twee reformatorische samenwerkingsverbanden voor passend onderwijs kunnen wij verreweg de meeste leerlingen onderwijs op maat bieden. Thuiszitters zijn er nauwelijks.

In aanvulling op de algemene punten op pagina 1 bepleiten VGS en VBSO het volgende:

³ Zie [SCP-rapport](#) *Denkend aan Nederland*

⁴ Dat resulteerde bijv. in de wet Meer ruimte voor nieuwe scholen

Besturen:

- Geef besturen vrijheid om een benoemings- en toelatingsbeleid te blijven voeren dat past bij hun grondslag en bij de school als coherente waardengemeenschap
- Geef besturen vrijheid om hun verantwoordelijkheid waar te maken: ze hebben nu met zoveel stakeholders te maken dat hun bestuurlijke ruimte en autonomie te veel is versnipperd
- Geef besturen van kleine scholen vrijheid en lucht: beperk voor hen de regeldruk.
- Geef besturen vrijheid om zorg te dragen voor onderwijskwaliteit => toezicht op de kwaliteit van het onderwijs: beperken set deugdelijkheidseisen, aansluiten bij sectorale audits en accent op adviesrol; kwaliteitsafspraken worden gemaakt op basis van de eigen ambities van instellingen.
- Geef besturen vrijheid om hun eigen verantwoordelijkheid te nemen voor kwantiteit en inrichting van onderwijstijd
- Geef besturen vrijheid om eigen keuzes te maken inzake de bestuurlijke inrichting van hun onderwijsorganisatie: geen uniform (twotier)bestuursmodel, geen verplichte minimum qua aantal scholen per bestuur
- Geef besturen vrijheid om de bekostiging naar eigen inzicht in te zetten: strakke toetsing op doelmatigheid gaat ten koste van hun beleidsvrijheid; bekostiging zoveel mogelijk binnen de lumpsum regelen.
 - Zorg voor voldoende middelen: uit onderzoek van McKinsey blijkt dat het budget voor materiële instandhouding al jaren te laag is. Zeker voor (duurzamere) onderwijshuisvesting is beduidend meer geld nodig vanuit het Rijk.
 - Zorg voor een eenvoudig systeem van subsidiëren en zorg voor stabiliteit in de financiën (nu regelmatig onvoorziene, grote bedragen extra; daar valt niet tegenop te begroten).

Scholen:

- Geef scholen vrijheid om te onderwijzen: dat is meer dan inspelen op individuele wensen; dat is eerst de overdracht van tijdloze waarden en normen en de aanleg van een brede kennisbasis.
- Geef scholen vrijheid om maatwerk te bieden voor leerlingen op een manier die past bij de mogelijkheden van instelling en docenten: geen doorgesloten differentiatie; gezamenlijkheid (elke leerling is uniek, maar maakt altijd deel uit van een groter verband) staat voorop.
- Geef scholen vrijheid te werken aan betere doorlopende leerlijnen. Daarvoor is geen stelselwijziging nodig; kijk eerst naar bijv. dakpanklassen en extra opstroommogelijkheden.
- Geef scholen vrijheid om te werken op de schaal die bij hen past. Dus bijvoorbeeld:
 - Geen prikkel tot schaalvergroting in het beroepsonderwijs: kleinschalige opleidingen kunnen ook doelmatig zijn en prima kwaliteit bieden.
 - Wel doorlopende leerlijnen stimuleren in het beroepsonderwijs, maar geen gedwongen institutionele integratie.

Leerlingen:

- Geef kinderen vrijheid om hun eerste levensjaren thuis door te brengen => geen verplichte voor- of vroegschoolse opvang, geen verlaging van de leerplichtige leeftijd.
- Geef kinderen vrijheid om kind te zijn: behandel hen niet als kleine, autonome volwassenen, maar als mensen die leiding en vorming nodig hebben.
- Geef leerlingen vrijheid om thuisnabij onderwijs te kunnen genieten: houd kleine scholen, zeker de laatste van een richting, zo lang mogelijk open. Kleinschaligheid en menselijke maat is financieel gezien misschien niet superefficiënt, maar wel heel waardevol.
- Geef leerlingen vrijheid om gebruik te maken van alle mogelijkheden die ons onderwijsbestel biedt om verder te komen: eerlijke kansen voor iedereen.
- Geef schoolverlaters vrijheid om zich een leven lang te blijven ontwikkelen: stimuleer dat met scholingsvouchers voor 21-plussers.

**DEZE KERNBOOSCHAP WORDT ONDERSTEUND DOOR DE VOLGENDE PARTIJEN
UIT HET CHRISTELIJK-REFORMATORISCH ONDERWIJSVELD:**

RMU-sector Onderwijs-GOLV⁵

Wat ons als onderwijspersoneel erg opvalt, is dat het systeem van passend onderwijs een enorm werkdrukverhogend effect heeft in het reguliere onderwijs. Die signalen worden bevestigd in enquêtes. Veel scholen kampen met de discrepantie tussen de zorg die ze kunnen leveren (en dat is vaak de basiszorg, en dat is op zich OK) en de zorgvragers in de klas die in het kader van passend onderwijs in het reguliere onderwijs een plaats hebben. Daar begint al een stuk werkdruk en die wordt des te groter als een traject van observaties, deskundigen, administratieve verplichtingen, registratie et cetera wordt opgestart om een overgang naar het speciaal basisonderwijs te verkennen.

Passend onderwijs is mooi, maar hoe kom je tot een systeem waarin het normale reguliere onderwijs de aandacht en *effort* krijgt die het nodig heeft? Dat staat al zo zwaar onder druk doordat – als gevolg van regeldruk en allerlei maatschappelijke opdrachten die naar de scholen worden overgeheveld – leraren steeds meer moeite hebben om aan hun kerntaken toe te komen.

En verder: wat hebben we nu de afgelopen 25 jaar gedaan om de kwaliteit van het onderwijs echt te verbeteren? Misschien krijgt de sector wat betreft percentage van het BBP nog dezelfde som aan financiering, maar waar gaat het aan op? Aan heel wat zaken die niet met de kerntaken van het onderwijs te maken hebben: tussenschoolse opvang, buitenonderhoud, opdrachten inzake burgerschap, hogere salarissen, functiedifferentiatie waar er geen mogelijkheden voor reële differentiatie zijn, en ga zo maar door. En scholen moeten ook nog eens allemaal de beste school van Nederland worden, want we zetten ze ter vergelijking allemaal op de kaart...

Al met al is het werkelijk per leerling aan onderwijs te besteden bedrag flink omlaag gegaan. Nemen we de sector wel serieus?

Tot slot: Ga serieus investeren in (het) onderwijs, want zoals het nu gaat, wordt de sector niet serieus genomen en worden onze economie en maatschappij op grote achterstand gezet.

Mr. Jan Schreuders (vz. a.i.)

⁵ De RMU-sector Onderwijs-GOLV vertegenwoordigt zo'n 2000 christelijke werkers in het onderwijs. Zie [hier](#) voor meer info.

Reformatrische Oudervereniging⁶

- Geef ouders vrijheid om samen met gelijkgezinden onderwijs te organiseren;
- Geef ouders vrijheid om hun betrokkenheid te concretiseren als lid van het bestuurs- of toezichtsorgaan
- Geef ouders vrijheid om hun kinderen naar de school van hun kleur te laten gaan en blijf daarom het denominatief leerlingenvervoer financieel steunen
- Ouderbetrokkenheid is door (het afstandsonderwijs als gevolg van) de coronacrisis extra waardevol gebleken => zet verder in op structurele versterking van de relatie school-thuis
In dat kader willen wij graag dit mee geven:
 - Er is vaak een verschil in beleving: school denkt goed contact te hebben met ouders, maar ouders voelen zich absoluut niet gehoord of meegenomen.
 - Ouderbetrokkenheid op het VO en MBO schiet nog echt te kort.
 - Digitaal onderwijs met de ouders als coach op de achtergrond kan weleens voor veel kinderen een nuttige (tijdelijke) oplossing zijn. Dit zou ook ingezet kunnen worden in het kader van Passend Onderwijs
 - Ouderbetrokkenheid en communicatie zijn niet los te maken. Steek dus in op gesprekken met ouders en leerlingen (zogenaamde driehoeksgesprekken)
 - Laat ouders zich verenigen en vertegenwoordigen door een landelijke oudervereniging.
 - Ouderbetrokkenheid moet vakinhoudelijk een plaats krijgen in het curriculum van de PABO
- Investeer in een goed netwerk rond gezinnen:
Onderwijsachterstandsmiddelen kunnen uitstekend worden benut op het kruispunt van jeugdzorg en beleid/acties rond zorgleerlingen vanuit de school. Investeer samen in een goed netwerk rond gezinnen. De school is een belangrijke vindplaats. Met OAB-middelen kan de gemeente een faciliterende rol spelen.

G.A. Lassche-van Grol (beleidsmedewerker)

⁶ De ROV behartigt de belangen van ouders met kinderen op christelijke- en reformatrische scholen. De [ROV](#) heeft ongeveer 1800 leden.

Onderwijsstelsel – Ruim baan voor leraren

We steunen het voorstel van de PO-Raad om het onderwijsstelsel te herzien. Elke leraar een stevige pedagogisch-didactische basis met daarna een verdieping op leeftijd van de leerling waaraan de leraar lesgeeft. Hierdoor ontstaat er meer loopbaan- en ontwikkelperspectief van leraren. Vooral de doelgroepen jonge kind en oudere kind (10-14 jaar) vraagt om specialistische kennis. Daarnaast is het van groot belang dat de nog oudere leerling de vakexpert ontmoet. Het stapelen van bekwaamheden geeft ruimte aan leraren.

Zorg dat scholing voor leraren toegankelijk is en periodiek wordt geüpdatet door scholing te volgen en daarnaast coaching on the floor door een expert (liefst een organisatie met verstand van onderwijs en zorg – onderwijsadviesdiensten). Stimuleren van leven-lang-leren voor leraren. Zorg ervoor dat er voldoende professionaliseringsmiddelen beschikbaar zijn (geoormerkt) individueel en als (deel)team.

Lerarentekort

Het kabinet zal moeten blijven investeren in het tegengaan van het lerarentekort. Juist het onbevoegden laten lesgeven doet erg tekort aan het beroep. Het leraarschap is een echt beroep en moet door gekwalificeerde mensen gegeven worden. Het doet geen recht aan de leerlingen om te accepteren dat onbevoegden het onderwijs verzorgen. Daarom blijft grote aandacht voor het lerarentekort van het grootste belang. Belangrijk hierin is een positief geluid over het beroep. Veel negatieve geluiden hebben het imago van het beroep geen goed gedaan. Het beroep moet de status en waardering krijgen waar het recht op heeft. De jeugd heeft de toekomst!

Regionalisering

We zien een tendens naar alles in de regio. Ook in het onderwijs wordt er meer en meer gestimuleerd om verbindingen in de regio aan te gaan. De argumentatie daaronder is zwak. Laten we samenwerking stimuleren die van meerwaarde is. Elke samenwerking die kwalitatief goed is en een groot aantal scholen bedient (liefst in de keten) moet ondersteuning van de overheid krijgen. Dat geeft een sterke basis, op kwaliteit vinden mensen elkaar. Kwaliteit is wat goed is voor de leerlingen. Dat kan regionaal, maar kan evengoed over de regio's heen. Stel eisen aan de kwaliteit (op inhoud) en de wijze van samenwerken in plaats van geografische regels te stellen. Dat heeft meer effect op het onderwijs en op het ontwikkelen van leerlingen. Wat ons samenbindt is de identiteit van onze scholen (van PO tot en met HBO). Dat maakt ons ook tot scholen waar kinderen gevormd worden vanuit een christelijke-reformatorische identiteit. We hechten aan samenwerking met elkaar en dat laat zich niet in een regio opsluiten integendeel, daarin organiseren wij ook activiteiten op landelijk niveau. In het kader van levensbeschouwelijk onderwijs, de richting is voor ons de "regio" en als richting zijn we die keten van goed onderwijs.

Keuzevrijheid

Keuzevrijheid voor onderwijs en zorg is een belangrijk grondrecht. Erg belangrijk om deze ruimte blijvend te bieden als overheid en ook door goede kaders (op kwaliteit en niet identiteit) het ook in de toekomst te borgen.

Namens Driestar Hogeschool⁷ managementteam,
Drs. A. (Annelies) Kraaiveld (manager opleiding pabo)

⁷ Zie [hier](#) voor meer info.

Wie zijn wij?

Samenwerkingsverband (SWV) Berséba is het enige landelijk SWV binnen het primair onderwijs. Bij dit SWV zijn alle scholen met een reformatorsche denominatie aangesloten.⁸

Welke aandachtspunten geven we graag mee?

1. Hoewel er ook rondom leerlingen met cognitieve beperkingen veel te winnen is, liggen de grootste vragen rondom sociale inclusie in het onderwijs op het terrein van mentale beperking.
2. Aansluitend op het voorgaande punt willen we graag benadrukken, dat de sterke labeling van kinderen – alsof pas na labeling adequaat gehandeld kan worden – sociale cohesie kan belemmeren. Uitgangspunt moet niet zijn ‘wat het kind heeft’, maar ‘wat het kind nodig heeft’. Overigens willen we niet ontkennen dat het in een proces van begeleiding van een leerling op een gegeven moment niet nuttig kan zijn om adequaat onderzoek te doen naar wat een kind nu eigenlijk belemmert in zijn ontwikkeling.
3. Dat een school resultaten moet bereiken staat voor ons buiten kijf. Toch vinden we dat op het realiseren van (cognitieve) opbrengsten een eenzijdige nadruk ligt. We zijn van mening dat het bij de kwaliteit van het onderwijs gaat om het realiseren van persoonlijke groei bij leerlingen, die past bij hun (aantoonbare) emotionele, sociale en cognitieve mogelijkheden en de wisselwerking die tussen deze mogelijkheden steeds plaatsvindt. Dit verdraagt zich niet met een beoordeling van scholen op basis van indicatoren die leiden tot een verwacht gemiddeld resultaat. Vanuit de inspectie zou het gesprek met de school moeten gaan of ze een evenwichtige persoonlijke groei (emotioneel, sociaal en cognitief) van de leerlingen kunnen aantonen.
4. De periode van schoolsluiting en thuisonderwijs vanwege het Coronavirus heeft ons verschillende dingen laten zien:
 - a. Veel leerlingen hebben ondanks de periode van thuisonderwijs een goede ontwikkeling doorgemaakt. Ondanks onderwijs op afstand heeft dit dus geen nadelige gevolgen gehad.
 - b. Een niet gering aantal van deze leerlingen maakte de opdrachten vanuit school in kortere tijd dan op school. Blijkbaar is er voor een deel van de leerlingen minder onderwijstijd nodig dan we in Nederland gewoon zijn.
 - c. Een deel van de kinderen maakte de opdrachten vanuit school op een ontspannender wijze thuis. Blijkbaar voelen de leerlingen toch een zekere druk vanuit het onderwijs om te presteren.
 - d. Verreweg de meeste kinderen vonden het ook weer fijn om naar school te gaan. Waarom? Niet om te leren rekenen, zich de Nederlandse taal goed eigen te maken enz. maar vanwege de ontmoeting met leeftijdsgenoten, zowel in als buiten de groep.
 - e. Scherper dan voorheen zijn de kwetsbare leerlingen naar boven gekomen. Kwetsbaar niet alleen vanuit kindspecifieke beperkingen, maar ook vanuit kwetsbaarheid vanuit de gezinssituatie. Scholen hebben zich ingespannen om voor deze leerling toch mogelijkheden binnen de school te realiseren. De school was voor hen om verschillende redenen een oase. Ook dat laat zien, dat het voor de kinderen vooral gaat om veiligheid en in hun mogelijkheden geaccepteerd te worden zonder de dwang te voelen aan één of ander gemiddelde te voldoen.

Deze ervaringen vragen om bezinning op:

- de school als leef- en ontwikkelgemeenschap
 - gedifferentieerde onderwijstijd voor leerlingen
 - ruimte voor digitaal leren anders dan op school
5. Zeker voor leerlingen met een mentale beperking kan het volgen van onderwijs zwaar zijn, te zwaar zijn. De risico's van thuiszitten zijn dan groot. In de hele discussie rondom thuiszitten wordt de verantwoordelijkheid hiervoor eenzijdig op het bordje van het onderwijs gelegd. Daar waar leerlingen thuis zitten vanwege het ontbreken van passend onderwijsondersteuning, moet dit het onderwijs aangerekend worden. Echter, onze ervaring is, dat bij veel leerlingen die dreigen thuis te gaan zitten het niet mankeert aan onvoldoende onderwijsondersteuning, maar dat het mankeert aan een (snelle) beschikbaarheid van vormen van jeugdhulp en de (intensieve) samenwerking tussen jeugdhulp en onderwijs.
 6. Zeker als het gaat om kinderen met een (soms levenslange) mentale beperking is een structurele verbinding tussen expertise van jeugdhulp en onderwijs noodzakelijk. De verantwoordelijkheid voor passende

⁸ Voor meer info, zie [hier](#).

onderwijsondersteuning ligt bij partners in het maatschappelijke veld (=scholen en samenwerkingsverbanden) en de verantwoordelijkheid voor jeugdhulp bij de gemeenten. Deze wijze van organiseren van zorg en onderwijs, die beide noodzakelijk zijn voor de ontwikkeling van leerlingen, werkt aantoonbaar belemmerend. Niet alleen over passend onderwijs worden in de landelijke politiek stevige discussies gevoerd, maar ook over jeugdhulp, o.a. om een deel van de decentralisatie 2015 terug te draaien. Wij zouden graag zien, dat zorg en onderwijs veel meer geïntegreerd worden. We willen in overweging geven om deze vormen van hulp en ondersteuning aan leerlingen organisatorisch en daarmee financieel veel meer te integreren. Hierbij denken we aan upgraden van samenwerkingsverbanden passend onderwijs naar samenwerkingsverbanden onderwijs en jeugdhulp. We begrijpen dat dit doordenking vraagt, maar we zijn er wel van overtuigd dat er dan voor verreweg het grootste deel van de leerlingen die én onderwijsondersteuning én jeugdhulp nodig hebben sneller geschakeld kan worden. We beseffen dat niet alle vormen van jeugdhulp naar zo'n samenwerkingsverband kan gaan, maar wel een substantieel deel.

7. Er is een perceptie dat onderwijs alleen maar plaats kan vinden in een schoolgebouw. Redenerend vanuit een principe van ontwikkelrecht – in plaats van leerrecht – zou gezocht moeten worden naar de beste plaats waar een leerling zich kan ontwikkelen. Dat zal vaak een schoolgebouw zijn (zo nodig met Jeugdhulp), maar ook geregeld een plaats, bijv. een zorgvoorziening, waar dan waar mogelijk onderwijs wordt toegevoegd.

Gert van Leeuwen (directeur-bestuurder)

RefSVO

RefSVO⁹ is het Reformatorisch Samenwerkingsverband Passend Onderwijs voor Voortgezet Onderwijs. De zeven reformatorische vo-scholen en de vijf reformatorische scholen voor vso geven passend onderwijs vorm in een landelijk samenwerkingsverband wat opgericht is op basis van identiteit. Het RefSVO neemt de Bijbel als grondslag en uitgangspunt voor het handelen. In de Bijbel komt de verscheidenheid in schepping en samenleving op veel plaatsen terug. Deze verscheidenheid manifesteert zich ook in onze jongeren. Om daarbij aan te sluiten is een gedifferentieerd onderwijsaanbod nodig, waarin de onderwijs- en ondersteuningsbehoefte van de individuele leerling centraal staat.

Naast de jongeren, nemen ouders een belangrijke plaats in binnen het onderwijs- en ondersteuningsproces van hun kind. Als leerlingen extra zorg en ondersteuning nodig hebben, zoeken ouders uit de reformatorische achterban vaak hulp vanuit instanties die bekend zijn met deze identiteit en vaak ook werken vanuit dezelfde grondslag. Dit geeft vertrouwen en maakt de drempel naar bijvoorbeeld hulpverlening lager. Als RefSVO zoeken we om deze reden voornamelijk aansluiting bij en samenwerking met christelijke jeugdzorginstellingen. De rol en de keuzevrijheid van de ouders vinden we hierin overigens van groot belang.

Het samenwerkingsverband ziet het als zijn opdracht om de aanwezige onderwijs- en ondersteuningsvoorzieningen binnen het RefSVO kwalitatief te versterken. Uitgangspunt is, dat zo veel mogelijk kinderen binnen een VO-school van het reformatorisch samenwerkingsverband onderwijs ontvangen. Bij voorkeur worden leerlingen thuisnabij en in het reguliere onderwijs aangemeld en geplaatst, eventueel in een aangepaste setting. Waar nodig wordt maatwerk geleverd. Voor sommige leerlingen is het voortgezet speciaal onderwijs of de voorziening voor onderwijs-deeltijdbehandeling de plaats die, soms tijdelijk, kwalitatief de meest passende ondersteuning binnen het samenwerkingsverband biedt.

Een aantal toekomstgerichte aandachtspunten

Blijf ruimte bieden voor keuzevrijheid van ouder(s). We merken dat ouders het van belang vinden dat onderwijs, ondersteuning en jeugdhulp in dezelfde lijn als de opvoeding liggen.

Voor een aantal jongeren is '5 dagen per week in de schoolbanken' niet meer van deze tijd. Zij zijn meer gebaat bij een combinatie van onderwijs en stage/praktijk/dagbesteding. Of bij een combinatie van onderwijs en behandeling. Werk actief mee om deze combinaties mogelijk te maken of te houden en biedt hier in ruimte mate ruimte voor.

Kostenbeheersing voor de overheid is één van de doelen geweest van Passend Onderwijs. Dit doel is behaald, maar eventuele bekostigingsknelpunten liggen nu bij de samenwerkingsverbanden. Durf in de toekomst kritisch te kijken naar de hoogte van de huidige budgetten en stel daarbij de vraag of er recht gedaan wordt aan (vooral de ingewikkelde) casussen.

Geef ruimte maar ook richting om onderwijs en jeugdzorg nog beter op elkaar af te laten stemmen. Door passend onderwijs en decentralisatie van de jeugdzorg is de verantwoordelijkheid verder bij de landelijk overheid vandaan komen te liggen. Als blijkt dat het allemaal nog niet zo soepel verloopt, durf hierin dan te sturen.

Johan Flier (directeur-bestuurder)

⁹ Zie <https://www.refsv.nl/>